

HETO Pro
100 vuotta

5/17

Juhlajuhlakuaisu

*Päivät päily, muistot säilyy
ilakoinnit, murheet.
Tiedon aidon, työn ja taidon
purret keinuu urheet.
Kirkas lie nyt, käydä tie nyt
väljää väylää aivan.
Suvun vankan, väen sankan
100-vuotis laivan.*

Antero Kajanto

Heto Pro ry 100-vuotisjuhlapuhe

Arvoisa juhlaväki,
Vuonna 1917 – 100 vuotta sitten

- Tammikuussa Suomen suuriruhtinas, keisari Nikolai II ja venäläinen kenraalikuvernööri Frans Seyn hallitsivat Suomea.
- Helmikuussa alkoi elintarvikkeiden säännöstely ja seistiin leipäjonoissa. Sokeria, voita ja lihaa sekä lopulta viljaa oli pakko säännöstellä riittävyden takaamiseksi.
- Maaliskuun manifesti ja vallankumous Venäjällä mahdollistivat uuden senaatin muodostumisen Suomeen.
- Huhtikuussa Suomen ammattijärjestö SAJ vaati 8 tunnin työpäivää vappuun mennessä ja uhkasi lakoilla, mikäli sen vaatimukseen ei suostuttaisi. Työtaistelut olivat yleisiä. Venäjän väliaikainen hallitus kutsui koolle Suomen eduskunnan, jota oli kielletty kokoontumasta 1. maailmansodan syttymisestä lähtien.

Näistä uutisista voidaan todeta ajan olleen poliittisesti kuohuvaa ja kansalaisten elämä hankalaa. Jo silloin myös ammatilliselle järjestäytymiselle oli selkeä tarve.

Touko-kesäkuussa perustettiin moniin teollisuuskaupunkeihin teollisuusvirkailijoiden yhdistyksiä, jotka perustivat yhdessä heinäkuun alussa 1917 Suomen Teollisuusvirkailijain liiton. Toukokuussa perustettiin myös Helsingin Teollisuusvirkailijain yhdistys, joka on perusta yhdistyksemme toiminnalle.

Yhdistyksemme alkuvaiheessa puheenjohtajina toimivat Edward Käkelä ja A.Sundman sekä myöhemmin vahvasti vaikuttanut, kunniapuheenjohtaja Lauri Hyppönen ja Mikko Hyvönen. Puheenjohtajia on kuluneen sadan vuoden aikana ollut kaksikymmentä.

1930-40 -luvun sotavuosina yhdistyksemme toiminta oli vähäistä. Jäsenmäärä oli vain muutamia kymmeniä. Tuolloin huomioitiin jo maantieoloissa tapahtunut valtava kehitys, ollen etupäässä moottoriajoneuvoliikenteen aikaansaannosta. Kun siirryttiin hevosculeuvoista moottorillisiin, tuli maanteiden olla kunnossapidollisesti siihen soveltuvia. Vuonna 1947 valtakunnallinen työehtosopimusjärjestelmä muotoutui, luottamusmiesjärjestelmä luotiin.

50-luku oli jälleenrakennusaikaa, jolloin elettiin monella tapaa myös nousukautta. Tämän innoittamana Suomeen saatiin olympialaiset. Asuinrakentaminen lähti jyrkkään nousuun suurissa kaupungeissa. Nämä loivat suuren määrän työpaikkoja. Yhdistyksestämme jäseniä oli tuolloin lähes 200.

Suomen ensimmäistä, modernia ja päällystettyä maantietä, Tarvontietä alettiin rakentaa 1956 Helsingin Munkkiniemestä Espoon Gumböleen. Rakentaminen edistyi kuitenkin hitaasti. Työllisyystienä rakennettu Tarvontie valmistui 1962 ja tunnetaan nykyisin Turunväylänä.

1960 saatiin vuosilomalakiin muutos, vuosilomaa kertyi 18-24 päivää ja voimaan tuli työttömyysvakuutuslaki. Vuonna 1969 ammattiyhdistyksen jäsen-

maksuissa siirryttiin työnantajaperintään ja jäsenmaksuista tuli verovähennyskelpoisia.

70-luvulla tapahtui työntekijöiden kannalta merkittäviä sopimuksia. Tulopoliittisissa kokonaisratkaisuisso sovittiin mm. erorahajärjestelmästä ja koulutussovimuksesta. Tuli voimaan vähimmäispalkkalaki. Sovittiin lomaltapaluurahasta, sairausajan palkkaetujen parantamisesta, äitiys- ja isyyslomasta sekä ryhmähenkivakuutuksista. Talviloma kirjattiin vuosilomalakiin.

Vuonna 1974 yhdistyksemme hankki toimitilan Hämeentieltä. Tilan ahtauden takia jouduttiin 12 vuotta myöhemmin muuttamaan Pasilaan tilavampiin tiloihin. 2005 yhdistyksen toiminnan kannalta katsottiin käytännöllisemmäksi palata takaisin Hämeentielle ja siitä lähtien monttu onkin ollut ahkerassa käytössämme.

1980 käytiin STL:n lakkotaistelu, jolla saavutettiin merkittäviä parannuksia työehtosopimukseen. Mieleenpainuvana se tunnettiin ”konttorityttöjen kapinana” – lakko kesti yli 5 viikkoa ja sai laajaa kannatusta muista ammattiliitoista. Lakkoa alettiin kuvata pienipalkkaisten naisten oikeutetuksi taisteluksi etujensa puolesta. Noin 35 000 teollisuustoimihenkilöä jäi pois töistä. Tämä kannatti, koska saatiin mm. 2-vuotinen sopimus palkankorotuksista, palkkojen kokemusvuosiportaitta uudistettiin, palkallinen synnytysloma piteni 3 kuukauteen ja töihin palaavan työsuhdeturva parani. Samaan aikaan liittyttiin myös ahkerasti liittoon epävakaa työtilanteen turvaksi. Jäsenmäärä nousikin reippaasti. Yhdistyksemme jäsenmäärä 1984 oli korkeimmillaan, reilu 7900 jäsentä. Johtokunta kokoontui tuon vuoden aikana 16 kertaa ja vuonna -74 nimensä saanutta Heto-tiedotetakin julkaistiin 7 kpl.

1997 Suomen Teollisuustoimihenkilöiden Liitto, Teknisten Liitto, Rakennusteknisten Ammattiliitto ja Svenska Tekniska Funktionärsförbundet i Finland alkoivat neuvotella yhteisestä liitosta ja 4 vuotta myöhemmin Toimihenkilöunioni TU ry sai alkunsa. Yhdistyminen ei ollut helppo, sillä unionissa kohtasi kaksi kulttuurua. STL noudatti teollisuusliittoperiaa-

tetta ja Tekniset ammatti- ja koulutuspuhjalta järjestäytymistä. Asetelma oli alkuvuosina selkeä, mutta vuosien saatossa hämärtyi. Myös teknisten miesvaltaisuus ja teollisuustoimihenkilöiden naisvaltainen jäsenkanta loivat omat vivahteikkautensa toimintaan.

Vuoden 2011 alussa Toimihenkilöunioni ja Ammattiliitto Suora yhdistyivät ja uuden ammattiliiton nimeksi tuli Ammattiliitto Pro. Aivan viime hetkellä Erityisalojen toimihenkilöliitto ERTO jättäytyi fuusiosta. Nykyään Proliitto on suurin yksityisen sektorin toimihenkilöliitto. Vuotta myöhemmin yhdistysten sääntömuutoksen hyväksymisen yhteydessä yhdistyksemme nimi muutettiin Heto Pro ry:ksi.

On selvää, että yhdistyksellämme on selkeä tehtävä kokoomayhdistyksenä: olla joukkovoimana vaikuttamassa, tukena edunvalvonnassa ja työhyvinvoinnissa sekä auttaa yksittäistä jäsentä työsuhteen eri vaiheissa. Siksi järjestämme jäsenistöllemme monipuolisia koulutus- ja virkistystilaisuuksia, joihin olemme saaneet mm. ammattiliitosta asiantuntevia luennoitsijoita. Teemme muiden pääkaupunkiseudun yhdistysten kanssa tiivistä yhteistyötä, jonka koemme tärkeäksi ja molemmin puolin antoisaksi.

Kuluneiden vuosien ja vuosikymmenten aikana yhdistyksemme on saavuttanut vakiintuneen aseman aktiivisena toimijana ammattiliitossa. Olemme saaneet edustajia liiton hallintoon ja aluetoimintaan sekä myöskin keskusjärjestön alue- ja paikallistoimintaan. On erittäin tärkeää olla jatkossakin mukana vaikuttamassa jäsenistöä koskettaviin päätöksiin. Vahvan liiton tuella voimme toimia jatkossakin vahvana yhdistyksenä.

Lopuksi esitän lämpimät kiitokset Helsingin Ensikodin puolesta osoittamistanne huomionosoituksista.

Tarja Flander
Puheenjohtaja

Heto Pro ry vuosilukuina

- 1917 Perustetaan Helsingin Teollisuusvirkailijain yhdistys**
Yhdistys mukana heinäkuun alussa perustamassa muiden kaupunkien teollisuusvirkailijoiden yhdistysten kanssa yhteisesti Suomen Teollisuusvirkailijain Liittoa.
- 1932** Jäseniä 22 henkilöä.
- 1952** Jäseniä 172 henkilöä.
- 1973** Jäseniä 2930 henkilöä.
Johtokunta kokoontui 18 kertaa.
Ensimmäinen jäsentiedote ilmestyy.
- 1974** Jäseniä 4315 henkilöä.
Toimitila hankittiin Hämeentielle.
Yhdistyksessä toimi 5 toimikuntaa, joissa jokaisessa 5-6 jäsentä.
Suomessa inflaatio oli noin 14%.
Tiedote sai nimeksi Heto ja niitä julkaistiin peräti 8 kpl.
- 1977** Jäseniä 6841 henkilöä, jäsenmäärä kasvanut 6,4%.
- 1978** Montun säännöissä mainitaan mm. montussa olevasta ay-kirjastosta ja että kirjoja saa lainata päivystäjältä.
Lainausaika on yksi kuukausi. Lainaus on kuitenkin lähtenyt laiskasti liikkeelle, kertoi kirjastovastaava Ritva Juva.
- 1980** Lakko - jäsenmäärä 7695 henkilöä.
- 1984** Jäseniä 7924 henkilöä.
Johtokunta kokoontui 16 kertaa.
Lisäksi pidettiin kuukausikouksia; kaksi tiedotustilaisuutta ja kolme jäseniltaa.
Heto-lehti ilmestyi 7 kertaa.
- 1985** Heto-lehden logo vaihtuu nykyiseksi.
Yhdistyksessä toimi 7 toimikuntaa; koulutus-, tiedotus-, nuoriso-, virkistys-, yleissopimus-, graafinen ja työpaikkatoimikunta.
Päivystys montussa 4 päivänä viikossa; ma-to klo 17:00-19:00.
- 1986** Yhdistyksen toimisto muuttaa Pasilaan.
- 1990** Jäseniä n. 5200 henkilöä.
- 1995** Jäseniä n. 7400 henkilöä. Yhdistykseen liitettiin ahkerasti v. 1993 talouslaman alettua ja epävarman työtilanteen takia.
- 2000** Jäseniä n. 5900 henkilöä.
- 2001** Toimihenkilöunioni perustetaan.
- 2004** Jäseniä 4971 henkilöä.
Johtokunta kokoontui 12 kertaa.
Yhdistys otti kotisivut käyttöön internetissä.
- 2005** Yhdistyksen toimisto muutti takaisin Hämeentielle.
Jäseniä n. 4700 henkilöä.
- 2007** Heto-lehti on ollut vuodesta 2007 alkaen luettavissa sähköisessä muodossa myös kotisivulta.
- 2008** Edunvalvonta- ja koulutustoimikunta yhdistetään.
- 2011** Ammattiliitto Pro perustetaan.
Jäseniä n. 3300 henkilöä.
Yhdistyksessä toimii neljä toimikuntaa: koulutus-, nuoriso-, tiedotus- ja virkistystoimikunnat.
- 2012** Yhdistyksen nimi muuttuu Heto Pro ry:ksi.
Päivystys montussa 2 päivänä viikossa; ti-ke klo 14:00-16:00.
- 2014** Yhdistyksen johtokunta muuttuu hallitukseksi.
- 2015** Yhdistyksen kotisivut julkistetaan avoimesti luettaviksi Proliiton sivustolla Pro+ssa.
- 2016** Jäseniä n. 2400 henkilöä.
- 2017** Yhdistyksen 100-vuotista juhluvuotta vietetään. Heto-lehti muuttuu sähköiseksi.

Yhdistystoiminnassakin suuruus tuo voimaa

Pron yhdistyskentässä on noin 250 yhdistystä. Ne ovat rakenteeltaan, kooltaan ja toiminnaltaan hyvin erilaisia. Ikähaarukkin on laaja. Satavuotiaita yhdistyksiä on kuitenkin varsin vähän, koska toimihenkilöiden aktiivinen edunvalvonnallinen järjestäytyminen ajoittuu sotien jälkeiseen aikaan, erityisesti 1960-luvulle.

Alkuperäiset liitotkin ovat ehtineet vaihtaa nimeään monien yhdistymisten tuloksena. Samoin on käynyt monille yhdistyksille. Pro on kannustanut pieniä yhdistyksiä yhdistymään isommiksi kokonaisuuksiksi niissä tilanteissa, joissa se toiminnallisesti ja edunvalvonnallisesti on järkevää. Isojen yhdistysten voimavarat mahdollistavat jäsenille enemmän toimintaa ja vahvempaa edunvalvontaa.

Yhdistykset ovat liiton tärkein voimavara. Monesti sanotaan, että ketju on juuri niin vahva kuin sen heikoin lenkki. Ammattiliiton vahvuus ei ehkä kuitenkaan rakennu samalla tavalla. Tosiasia on kuitenkin, että mitä vahvempia ja aktiivisempia ovat yhdistykset, sitä vahvempi ja aktiivisempi on myös liitto.

Yhdistykset ovat lähellä ihmisiä ja heidän mielikuvansa ay-liikkeestä syntyy median lisäksi myös oman yhdistyksen toiminnan kautta.

Niin kuin työ on murroksessa, on myös järjestäytyminen murroksessa. Nuorilla on erilainen mielikuva järjestäytymisen merkityksestä kuin meillä iäkkäämmillä. Yhdistyksillä ja liitolla on tärkeä tehtävä uudistua nuorten mielikuvia tukevaksi. Meille toimihenkilöys on ollut merkityksellistä, mutta nuoret mieltävät itsensä ja haluavat olla arvostettuja asiantuntijoita. Liiton mielikuvaa ollaan myös tähän suuntaan luot-
saamassa. Toivottavasti myös yhdistykset lähtevät tähän mukaan.

Nuorissa on myös 100-vuotiaan yhdistyksen tulevaisuus. Sydämelliset onnittelet elinvoimaiselle yhdistyksellenne.

Jorma Malinen
Puheenjohtaja
Ammattiliitto Pro

Yhdistyksen puheenjohtajat

Vuonna 1917 perustetaan Helsingin Teollisuusvirkailijoiden yhdistys

Yhdistyksen alkuvaiheessa puheenjohtajina ovat toimineet **Edward Käkelä** ja **A. Sundman**. Myös **Lauri Hyppönen** (kunniapuheenjohtaja) ja **Mikko Hyvönen** ovat olleet yhdistyksen puheenjohtajina.

1950 – 1953	Pj. Harald Saarinen	1985 – 1987	Pj. Helena Kauppinen
1954 – 1967	Pj. Aarne Kauppi	1988 – 1998	Pj. Birgitta Hämäläinen
1968 – 1970	Pj. Arvo Silvennoinen	1999 – 2005	Pj. Marjatta Karhumäki
1971	Pj. Erik Hautamäki	2006 – 2012	Pj. Hellevi Marjala
1972	Pj. Sirkka Tolonen		
1973	Pj. Erkki Pekola	Vuonna 2012 yhdistyksen nimi muuttuu Heto Pro ry:ksi.	
1974	Pj. Carl-Joel Saurén		
1975 – 1980	Pj. Liisa Helin		
1981 – 1982	Pj. Outi Nurmi	2013 – 2014	Pj. Eeva Nurmesniemi
1983 – 1984	Pj. Katri Tammelin	2015 – 2017	Pj. Tarja Flander

Heto Pro ry:n 100-vuotisjuhlat

Kuten itsenäinen Suomemme, myös yhdistyksemme Heto Pro ry täytti tänä vuonna pyöreät 100 vuotta. Juhlavuosi on otettu pitkin vuotta huomioon jäsentilaisuuksissamme.

Pääjuhlaa vietettiin 6.5.2017 kutsuvierastilaisuutena Suomen Kansallisteatterissa. Juhlapuheen piti puheenjohtaja Tarja Flander. Sopimuslavastaava Päivi Westerlund esitti Ammattiliitto Pron tervehdyksen. Tämän jälkeen vieraila oli mahdollisuus käyttää puheenvuoroja ja kertoa omia muistojaan yhdistyksestä vuosien varrelta. Moni käyttikin tätä tilaisuutta hyväksi. Teatterin lämпиö tarjosi juhlalliset puitteet arvokkaalle tilaisuudelle. Virallisen osuuden jälkeen siirryttiin vielä seuraamaan Pienelle näyttämölle Juurihoito -esitystä.

Raili Pylkkänen, Hellevi Marjala, Pia Lindahl, Minna Hollström

Jyrki Kerkkänen, Seppo Salonen, Ismo Haavisto, Tarja Flander, Minna Hollström

Minna Hollström

Liljan-Kukka Runolinna

Sirpa Leivoaro, Soile Stenman

Riitta Sulalampi, Susanna Jakobsson, Sirkku Yel, Iris Schiewek, Raija Tommila

Puheenjohtajat koossa: Hellevi Marjala, Tarja Flander, Marjatta Karhumäki

Kirsi Maunula, Hellevi Marjala

Puheenjohtaja ja hallitus 2017: Maria Ahvonen-Hartikainen, Raili Pylkkänen, Mikko Hartikainen, Tarja Flander (pj.), Pia Lindahl, Margit Antin-oja, Päivi Heikkinen, Minna Hollström ja Eija Kuhanen

Heto-lehden historiaa:

Ensimmäinen jäsentiedote ilmestyi v. 1973, ja jo seuraavana vuonna se sai nimekseen Heto. Tuolloin niitä ilmestyi 8 kpl. Vuonna 1985 logo vaihtui nykyiseksi. Vuodesta 2007 alkaen lehti on ollut luettavissa yhdistyksen kotisivuilta ja vuonna 2017 luovuttiin paperilehden lähettämisestä ja siirryttiin pelkästään sähköiseen muotoon.

Julkaisija:
Heto Pro ry
Hämeentie 14, 00530 Helsinki

Päätoimittaja:
Antinoja Margit p. 040 708 7336,
sähköposti margit.antinoja@elisanet.fi

Juhlajulkaisutoimikunta:
Flander Tarja
Hartikainen Mikko
Hollström Minna
Häyrinen Erja
Pylkkänen Raili
Tarvainen Päivi

Päivystys yhdistyksen toimistossa:
Tiistaisin ja keskiviikkoisin klo 14:00-16:00
Puhelin 010 423 6610

**Sähköposti heto.helsinki@elisanet.fi
Kotisivu www.proliitto.fi → Proplus**

Taittaja:
Finne Johannes